

'Als het even kan, gaan we roetsj door de sluisen naar buiten', zegt Luuk Knol (65), terwijl hij de platbodem tegen de kant van de sluis bij Lauwersoog manoeuvreert. Tien minuten wachten en dan ligt de Waddenzee open voor de Weerlicht, de 10 meter lange Westerdijker zeeschouw van Luuk Knol en Els Knol-Licht. 'Altijd weer prachtig', zegt zij. 'En altijd anders. Het getij, het weer, de wind, de golfslag, je weet nooit precies wat je aantreft.'

Vandaag is het een mooie zeldag; zonnig, een flinke zuidwestenwind en 'afgaand water' zo rond het middaguur. Een prima dag om 'droog te vallen'. 'Droogvallen', dat is een kernbegrip voor wadvaarders. Ze ankeren hun schip op de beoogde droogvalplek, wachten tot het water verder zakt en dan ligt hun schip op het droge. Afhankelijk van het moment van de dag wordt er dan gegeten, gedronken, gelezen, geslapen, in alle rust en stilte. Of ze

'Het ritme van het getij bepaalt het leven'

Een compleet smaldeel van Nederland begeeft zich 's zomers op het water.

Caspar Janssen vaart mee, dit keer op een platbodem, en valt droog op het wad. Foto **Jean-Pierre Jans**

rapen mosselen, kokkels of garnalen. Soms lopen ze over het wad naar kennissen die verderop zijn drooggevallen. Els: 'Buiten het seizoen, in het voor- en najaar, is er in de wijde omtrek vaak niemand te zien. Je vaart de sluis uit en je bent de enige. En dat in dit kikkerland.' Het moment dat het water weer opkomt, 'dat is echt magisch'.

Nu kan de motor uit. Luuk heeft de zeilen gehesen, het schip helt flink over, in de kajuit klinkt het vertrouwde geluid van schuivende koffiekopjes, dan komt de vaart er stevig in. Aan stuurboord zien we Schiermonnikoog, aan bakboord de ondiepte langs de Friese kust die nu al langzaam droogvalt. Op weg naar Engelsmanplaat volgt een spoedcursus zeilterminologie: opschieten, reven, de fok hijsen, zijzwaarden, met de 'oren in de wind' praten...

Vlak voor Engelsmanplaat gaan we dan overstag. Maar eerst pauze. Luuk gooit op aanwijzingen

van Els het anker uit en laat de zeilen zakken, de bruine boterhammen en de karnemelk komen tevoorschijn, op het wad dichtbij lopen scholeksters, in de verte dommelt een zeehond en ligt een enkel drooggefallen schip op het zand.

Vandaag is er de tijd niet om uren op het wad te liggen, maar doorgaans laten ze zich leiden door het tij. 'Dat is de essentie van het wadvaren', zegt hij. 'Het ritme van het getij bepaalt het leven. Dat werkt heel onthaastend; als je eenmaal droogvalt, moet je gewoon wachten.' Dat betekent ook dat ze soms 's nachts worden gewekt door het geklots van opkomend water. 'Dan ga je heel vroeg varen, je gebruikt het opkomend tij. Onze kinderen bewaren daar mooie herinneringen aan. Dan lagen ze 's ochtends nog in hun kooi, in het vooronder en hoorden ze opeens de golfslag tegen het schip.' Zo zijn ze vaak vijf weken onderweg, tot aan de Oostzee en verder.

Hun platbodem is in 1977 betimmerd door de vader van Els Licht, die al zeilde toen alleen de echte kenners dat deden. Vandaar de naam Weerlicht. Het meedobberende rode bijbootje draagt de naam Achterlicht. Els en Luuk kennen elkaar door hun studie in Groningen. Samen gingen ze jarenlang als bemanning mee het wad op met een gezin met kinderen, op een botter. Pas toen ze zelf kinderen kregen, en werk – zij onderzoeker, hij rijksambtenaar – kochten ze hun eigen schip. Els was lang actief in de Vereniging van Wadvaarders, al zowat vanaf haar geboorteging ze mee het wad op. 'Dit platbodenvaren is niets voor truttige vrouwen die zich druk maken over hun lippenstift', lacht Luuk.

Het tij kentert. Met opkomend water zeilen ze de Weerlicht terug naar de jachthaven. Daar komen de bierjes tevoorschijn. 'Wadvaarders zijn individualistisch en sociaal', grijnst Luuk. 'Proost.' ■